

Republika Srbija

MINISTARSTVO PROSVJETE, ZNANOSTI I TEHNOLOŠKOG RAZVOJA
ZAVOD ZA VRJEDNOVANJE KVALITETE OBRAZOVANJA I ODGOJA
PEDAGOŠKI ZAVOD VOJVODINE

ZAVRŠNI ISPIT NA KRAJU OSNOVNOG OBRAZOVANJA I ODGOJA

školska 2017./2018. godina

TEST

HRVATSKOGA JEZIKA

UPUTA ZA RAD

- Test sadrži **20** zadataka koje trebaš riješiti za **120** minuta.
- Svaki zadatak pažljivo pročitaj, razmisli o tome što se u zadatku traži i o načinu na koji ga trebaš riješiti (zaokruživanjem, povezivanjem, podcrtavanjem, dopisivanjem i drugo).
- Piši čitko, latiničnim slovima, vodeći računa da tvoji odgovori budu razumljivi, ali i gramatički i pravopisno ispravni.
- Pri rješavanju zadataka u kojima se od tebe očekuje da nešto dopišeš, uvijek rabi pune nazive; kratice nisu dozvoljene (npr. treba napisati imenica, a ne im. ili lokativ, a ne lok. i slično).
- Popuni test **kemijskom olovkom** (tijekom rada možeš koristiti grafitnu olovku i gumicu).
- Odgovori napisani kemijskom olovkom ne smiju se precrtavati niti ispravljati.
- Odgovor napisan samo grafitnom olovkom neće biti priznat.
- U kućicu koja se nalazi s desne strane zadatka nemoj ništa upisivati. To je prostor u koji će pregledači upisati broj bodova. Na ovoj i posljednjoj stranici također nemoj ništa upisivati.
- Ako završiš ranije, predaj test i tiho iziđi kako ne bi ometao rad drugih.

Želimo ti puno uspjeha na ispitu!

1. Pročitaj navedeni tekst i riješi zadatak.

MARKO MARIĆ
Krešimirova 22
51000 Rijeka
Mob. 091 55 55 000
markomarić@gmail.com

Rijeka, 18. studenoga 2017.

KARLOVAČKA PIVOVARA
Trg bana Josipa Jelačića 2
40000 Karlovac

Poštovani,
javljam se na natječaj za radno mjesto prodajnog predstavnika.

Izuzetno sam zainteresiran za rad u Karlovačkoj pivovari s obzirom na moje dosadašnje radno iskustvo. Završio sam trgovačku školu u Rijeci. Dvije godine radio sam kao prodajni predstavnik za Zagrebačku pivovaru. Uz iskustvo prodajnog predstavnika imam puno iskustva i u radu u ugostiteljstvu.

Sve detaljnije informacije nalaze se u priloženom životopisu.

S poštovanjem,
Marko Marić

Ponuđeni tekst pripada:

- a) književnoumjetničkom stilu
- b) znanstvenom stilu
- c) razgovornom stilu
- d) administrativnom stilu

2. Pozorno pročitaj sljedeće tekstove pa zaokruži slovo ispred reklame.

- a) Već pedesetak godina neki autori istražuju teze da su nas u dalekoj prošlosti posjećivali pripadnici izvanzemaljske civilizacije. Takve navodne susrete nazivaju paleokontaktima, u prijevodu kontaktima u staro doba.
- b) Pažnja! Visoki napon!
- c) Ali jesu li prijatelji zapravo takvi? Moj odgovor bi bio: većinom nisu. Čini mi se da ta vizija pravog prijateljstva postoji samo u bajkama i Disneyjevim crtićima, a realnost je nešto sasvim drugo.
- d) Pretplati se i sudjeluj u velikom nagradnom natječaju jer možeš osvojiti mnogo vrijednih nagrada.

3. Pozorno pročitaj sljedeća dva teksta, usporedi činjenice iz oba teksta i zatim zaokruži slovo ispred točne tvrdnje.

1) Danas cijeli svijet slavi velikoga renesansnog izumitelja Leonarda da Vinci i kao izumitelja padobrana, premda je jedan Hrvat rodом iz Šibenika prvi osmislio i vrlo vjerojatno iskušao spravu koja je uvelike izgledala kao suvremeni padobran.

Faust Vrančić rođen je 1. siječnja 1551. godine u uglednoj šibenskoj obitelji, čije podrijetlo seže još u 14. stoljeće. Na život mu je osobito utjecao njegov stric Antun Vrančić, koji je bio ostrogonski nadbiskup, tj. primas Ugarske. Na stričev poziv Vrančić se školovao u Ugarskoj, a potom je studije završio u Padovi i Veneciji.

Tijekom boravka u Rimu napisao je svoja najvažnija djela na području mehanike, leksikografije, logike i hagiografije.

2) Faust Vrančić rodio se u Šibeniku u plemićkoj obitelji diplomata i književnika. Šibenik je tada bio pod vlasti Mletačke Republike i najzaštićeniji grad na istočnojadranskoj obali.

Faustovi roditelji primijetili su sinovljevi potencijal te ga poslali na školovanje stricu Antunu Vrančiću, jednom od najutjecajnijih ljudi Europe. Faustovi roditelji zamolili su Antuna da neobičnom dječaku omogući bolje obrazovanje. Stric mu je financirao studij filozofije u Padovi jer je to bilo jedno od najstarijih i najvećih sveučilišta u Europi. Tijekom studija posebno su ga zanimala matematika, fizika i filozofija.

Živio je u Bratislavi, Beču, Pragu i Rimu. Preko Bratovštine sv. Jeronima u Rimu, bio je u kontaktu s hrvatskim jezikoslovcima, a 1595. godine objavio je rječnik i nazvao ga „Rječnik pet najuglednijih jezika“.

Kruna je Vrančićeva rada djelo „Novi strojevi“ u kojemu se nalaze inovativna rješenja s područja mehanike.

Zaokruži točnu tvrdnju.

- a) Oba teksta govore o utjecaju strica Antuna Vrančića na školovanje Fausta Vrančića.
 b) Oba teksta govore o utjecaju Bratovštine sv. Jeronima na školovanje Fausta Vrančića.
 c) Oba teksta govore o najznačajnijem djelu Fausta Vrančića „Novi strojevi“.
 d) Oba teksta govore o rječniku Fausta Vrančića „Rječnik pet najuglednijih jezika“.

4. Popuni narudžbenicu za pretplatu na list za mlade. Ispuni sve tražene podatke tako da naručiš polugodišnju pretplatu, a časopis ćeš dobivati preko Osnovne škole „Hrastov list“ iz Novog Sada. Škola se nalazi u Ulici patuljaka 5.

Naručujem pretplatu (označite koju pretplatu naručujete): ☐ pet brojeva (polugodišnja pretplata) ☐ deset brojeva (godišnja pretplata) Označite gdje želite primati časopis: ☐ na kućnu adresu ☐ preko škole	Škola:

	Mjesto:

	Ulica i kućni broj:

5. Prepiši rečenicu pisanim slovima poštujući pravopisna pravila hrvatskoga standardnog jezika.

U TJEDNIKU HRVATSKA RIJEČ IZAŠAO JE IVANIN ČLANAK O OSNOVNOJ ŠKOLI „VLADIMIR NAZOR“ IZ ĐURĐINA.

6. Ako je navedena osobina tipična za govorni jezik, na crtu pokraj nje napiši **G**, a ako je tipična za pisani jezik, napiši **P**:

a) Omogućava neposrednost, dinamičnost i emotivnost kazivanja. _____

b) Potpunije je, logičnije, pa i preciznije. _____

c) Intonacija ima vrlo važnu ulogu u sporazumijevanju. _____

d) Pogodna za stvaranje i prenošenje kulturnih vrijednosti. _____

e) Ostvaruje se u trenutku kazivanja. _____

7. Pozorno pročitaj pjesmu „Popevka drobnoj dečici” Ivana Gorana Kovačića pa odgovori na pitanje.

Sve mi nekak je denes
tako lepo, veselo -
a srce
kak ptičica z gajbe
v nebo bi zleteti htelo...

I letel bi, letel z liščem,
i s ticami tiho popeval
i v potok bi, kaj brbla v šumi,
vesele popevke zleval...

Kojim je narječjem hrvatskoga jezika pisana pjesma?

8. Pozorno pročitaj sljedeću rečenicu i odredi službu riječi u rečenici kao što je započeto.

Poštar Petar jučer mi je donio paket.

a) Poštar	1) subjekt ____
b) Petar	2) predikat ____
c) jučer	3) objekt (izravni) <u>f</u>
d) mi	4) objekt (neizravni) ____
e) je donio	5) priložna oznaka vremena ____
f) paket	6) apozicija ____

9. Odredi je li istaknuta riječ jednoznačna ili višeznačna.

a) Mama kuha najbolje.	_____
b) Pročitao sam šestu glavu romana.	_____
c) Učimo hrvatski jezik .	_____
d) Uzgajamo jabuke .	_____

10. Pored sljedećih riječi napiši kojim su tvorbenim načinom nastale.

a) školski, ribič, orehnjača	_____
b) okititi, zaspati, izlijevati	_____
c) gradonačelnik, vodoopskrba, vodotoranj	_____

11. Pozorno pročitaj sljedeću rečenicu i na prazne crte upiši odgovore.

Ana dolazi biciklom u školu.

a) U kojem je padežu podcrtana imenica?	_____
b) Odredi značenje padeža podcrtanoj riječi.	_____

12. Poveži frazeme s odgovarajućim značenjem

a) Nekoliko je trgovina stavilo ključ u bravu.	___	1) Nije mogla šutjeti.
b) Odlučio je svoje ideje staviti na papir.	___	2) Odlučio je zapisati svoje ideje.
c) Moramo stegnuti remen.	___	3) Trgovine su se zatvorile.
d) Nije mogla držati jezik za zubima.	___	4) Moramo smanjiti potrošnju.

13. U nizu riječi sa silaznim naglascima podcrtaj riječi s kratkosilaznim naglaskom.

sreća dan pravda lav brat

14. Pročitaj tekst i potom u tablicu razvrstaj rečenice prema njihovom sastavu.

Petar je potrčao. Kada je došao do nas, samo nas je značajno pogledao. Ni Marko ni ja ništa mu nismo rekli. Marko je potom napisao odgovor, a ja sam ga predao Petru.

JEDNOSTAVNA NEPROŠIRENA REČENICA	JEDNOSTAVNA PROŠIRENA REČENICA	NEZAVISNO SLOŽENA REČENICA	ZAVISNO SLOŽENA REČENICA
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

15. Pozorno pročitaj stihove te odredi vrstu stiha.

U prozore i vratnice
Lupa bura tmurnih ura;
dršću male dvokatnice.
Bura. Bura. Bura. Bura.

(T. Ujević, *Bura na Braču*)

Nisko na nebu večernja zvijezda sja.
Još žamor ljeta u dolini traje.
Noć je, a mi idemo pustim krajem
žar prolaznosti obasjava naš put.

(V. Parun, *Večernja zvijezda*)

Nad mojom glavom, visoko,
Miruju bijeli oblaci (...)

(D. Tadijanović, *Grlice*)

Ona je tu. U tuzi kiše
Po poljanama tiho hoda,
I kuda stiže u vis diže
Usplahirena jata roda.

(D. Cesarić, *Jesen*)

16. Pozorno pročitaj ulomak iz romana „Ljeto za pamćenje” Mire Gavrana i odgovori na pitanje.

Naravno, na tatin rođendan uvijek dođe i djed Luka. Mama dan ranije ispeče sedam vrsta kolača i tortu, a na sam rođendan skuha obilan ručak kako bi tata po tome vidio koliko ga ona voli.

Toga dana tatu prva nazove njegova sestra koja živi s mužem u Dubrovniku, pa mu čestita i zaželi sve najbolje, i još kaže da joj je žao što ni ove godine neće doći na proslavu, al' obeća da će dogodine sigurno doći jer će im tada djeca biti malo veća pa će biti spremna za dug put do Zagreba.

Pripovjedački je postupak u ovom ulomku:

- a) monolog
- b) opisivanje
- c) pripovijedanje
- d) dijalog

17. Pozorno pročitaj stihove iz pjesme „Visoka žuta žita” Dragutina Tadijanovića pa zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

(...)
 Iznenada stanem;
 I gle!
Moje srce, od radosti, glasno kuca
Kao zlatan sat.

Koje stilsko izražajno sredstvo predstavlja podcrtani primjer?

- a) onomatopeju
 b) metaforu
 c) usporedbu
 d) epitet

18. Na crtu ispod svakog ulomka napiši naziv odgovarajućeg pripovjedačkog postupka (pripovijedanje, opisivanje, unutarnji monolog, dijalog).

- a) Tako reče i još se ražali više u srcu negoli u govoru i pomisli: „Kako li me dijete ostavlja!”

Pripovjedački postupak je _____.

- b) – „A kako ti to, golube, sjediš ovdje već malo ne godinu dana i što će to tebi? Eno ti možda djed na krčevini već i umro za to vrijeme!”
 Zaboli Potjeha srce, kao da ga iglom ubolo – al on reče: – „Eto, tako sam odlučio, da ne idem odavle, dok ne doznam istine, jer je istina preča od svega.”

Pripovjedački postupak je _____.

- c) Ljutiša pak hodao po lovu i razboju, donosio krzna i divljači, dovlačio plijena i blaga, a jednoga dana doveo i dva roba zarobljena, da služe i poslužuju braću po vas dan.

Pripovjedački postupak je _____.

- d) Bijaše dobar komad puta do onoga mjesta, gdje bijahu pčelci. Nego u šumi bijaše još nekud tamno i nemilo, jer sunce još ne bješe granulo, niti se čule ptice ili zvjerke.

Pripovjedački postupak je _____.

19. Odredi stilsko sredstvo u stihovima pjesme „Utjeha kose” Antuna Gustava Matoša:

U dvorani kobnoj, mislima u sivim.
Samo kosa tvoja još je bila živa,
Pa mi reče: Miruj! U smrti se sniva.

- a) usporedba
- b) personifikacija
- c) hiperbola
- d) onomatopeja

20. Pročitaj tekst te mu odredi književni rod i vrstu.

Osam nogu ima,
to poznato je svima.
Brzo mrežu plete,
da muhe u nju slete.

Književni rod navedenoga teksta je _____,

a književna vrsta _____.